

MERENKULKUHALITUKSEN TIEDOTUSLEHTI

15.3.1991

Helsinki

No 8/91

ALUKSEN MIEHITYS JA LAIVAHENKILÖKUNNAN PÄTEVYYS

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyyydestä 16.3.1984 annettua asetusta (250/84) on uudistettu 14.3.1986 annetulla ja 31.1.1986 voimaan tulleeella asetuksella (216/86), 31.10.1986 annetulla ja 1.12.1986 voimaan tulleeella asetuksella (779/86), 5.2.1988 annetulla ja 1.4.1988 voimaan tulleeella asetuksella (130/88), 15.7.1988 annetulla ja 1.8.1988 voimaan tulleeella asetuksella (678/88) sekä 30.11.1990 annetulla ja 1.1.1991 voimaan tulleeella asetuksella (1043/90).

Liikenneministeriö on 21.12.1990 tehnyt päätöksen (1265/90) aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyyydestä annetun asetuksen soveltamisesta. Päätös tuli voimaan 1.1.1991.

Oheisena julkaistaan asetukset aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyyydestä muutoksineen sekä liikenneministeriön päätös edellä mainitun asetuksen soveltamisesta.

Tämä tiedotuslehti korvaa merenkulkuhallituksen tiedotuslehden nro 3/1.2.1987.

Toimistopäällikkö

Simo Aarnio

Merenkulunylitarkastaja

Reijo Gustafsson

KD 1/30/91
ISSN 0430-5345

ASETUS ALUKSEN MIEHITYKSESTÄ JA
LAIVAHENKILÖKUNNAN PÄTEVYYDESTÄ 16.3.1984/250

Annettu Helsingissä 16 päivänä maaliskuuta 1984

Kauppa- ja teollisuusministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 9 päivänä kesäkuuta 1939 annetun merilain (167/39) 8 ja 41 §:n nojalla, sellaisina kuin ne ovat osittain muutettuina 26 päivänä toukokuuta 1967 annetulla lailla (237/67):

1 luku. Yleisiä säännöksiä

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan konevoimalla kulkevaan suomalaiseen alukseen, jota käytetään merenkulkuun, sekä tällaisella aluksella palvelevaan laivahenkilökuntaan.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) puolustusvoimien tai rajavartiolaitokseen alukseen, jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;
- 2) huvialukseen, jollei merenkulkuhallitus, ottaen huomioon aluksen koon ja muut asiaan vaikuttavat tekijät, muuta vaadi;
- 3) alukseen, jota käytetään selvästi erotetuilla teollisuuslaitosten vesivarastoalueilla ja nippulauttojen tai puutavaran paikallisilla erottelu-, kokoamis- sekä hajoittamisalueilla;
- 4) sellaiseen kalastusalukseen, josta on säädetty erikseen;
- 5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen;
- 6) yleisen tien liikennettä välittävään lossiin, josta on säädetty erikseen; eikä
- 7) matkustaja-aluksen siihen henkilökuntaan, joka tarvitaan huolehtimaan matkustajien ruoanpidosta, tarjoilusta, palvelusta ja viihtyisyydestä sekä matkustajatilojen siivouksesta.

2 § Määritelmiä

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) konealuksella alusta, jonka kuljetuslaitteena on kone;
- 2) moottorialuksella konealusta, jonka kuljetuskoneistona on polttomoottori tai kaasuturbiini tai jossa sähköisten potkurimoottorien teho kehitetään mainituilla koneilla;
- 3) höyryaluksella konealusta, jonka kuljetuskoneistona on mäntä-höyrykone tai höyryturbiini tai jossa sähköisten potkurimoottorien teho kehitetään mainituilla koneilla;
- 4) matkustaja-aluksella alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa. Matkustajaksi katsotaan mainittua lukumäärää laskettaessa jokainen muu henkilö kuin laivahenkilökuntaan kuuluva tai muu, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettu tai siinä aluksen lukuun työskentelevä henkilö. Matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 5) lastialuksella alusta, joka ei ole matkustaja-alus;

6) säiliöaluksella lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolas-tina;

7) lossilla köyden varassa ja ohjaamana liikkuvaa ajoneuvokan-nellista alusta;

8) bruttovetoisuudella alukselle annetusta mittakirjasta ilmenevää suurinta vetoisuutta sellaisena kuin se on määritelty yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä vuonna 1947 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 18/55). Jos aluksella on vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/82) mukainen bruttovetoisuus, merenkulkuhallitus ratkaisee, mitä bruttovetoisuuden tonnimäärää siinä ilmoitettu vetoisuus vastaa;

9) koneteholla potkurikoneiston tehoa, määritettynä akselin kytkinlaipalla ja ilmaistuna kW:eina.

10) teholumulla lukua, joka saadaan laskemalla yhteen käytet-tävissä olevien höyrykattiloiden suurimman sallitun käyttöpaineen ja tehon lukuarvojen tulot, jolloin käyttöpaine tarkoittaa ylipai-netta ilmoitettuna bar'eissa ja teho nesteeseen ja höyryyn aikayk-sikössä siirtävää lämpöenergiaa ilmoitettuna MW:eina;

11) yleistoimihenkilöllä henkilöä, jolla on kansi-, kone- tai talousosaston henkilöltä vaadittavan pätevyyden lisäksi myös muun osaston tehtäviä varten vaadittava pätevyys, kansi- tai koneosastol-la kuitenkin vähintään vahtimiehen pätevyys;

12) rajoitetulla liikenteellä säännöllistä vuoroliikennettä suojaisilla saaristoalueilla sekä siihen verrattavaa liikennettä määrättyjen pääteasemien välillä tai liikennettä alueilla, joilla sovelletaan satamamääräyksiä;

13) sisäliikenteellä liikennettä järvillä, joilla, kanavilla, Saimaan kanavan ja Santion välisellä sisäväylällä sekä merialueella, joka ei ole alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

13 a) kotimaanliikenteellä liikennettä kahden kotimaan sataman välillä. Liikenne kotimaan satamasta toiseen Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Neuvostoliiton vesialueiden kautta rinnastetaan kotimaanliikenteeseen. Samoin rinnastetaan kotimaan-liikenteeseen liikenne Saimaan kanavan kautta Viipuriin;
(31.10.1986/779)

14) itämerenliikenteellä liikennettä sisäliikennealueen ulkopuo-lella Itämerellä ja siihen liittyvillä vesillä aina Lindesnäsän ja Hanstholmin väliselle linjalle sekä Kielin kanavan kautta Cux-haveniin;

15) lähiliikenteellä liikennettä itämerenliikennealueella ja itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan länsipuolella kauemmaksi 12° läntistä pituutta Greenwichistä lukien, eikä eteläpuolella kauemmak-si 48° pohjoista leveyttä, eikä pohjoispuolella kauemmaksi 64° pohjoista leveyttä;

16) kaukoliikenteellä liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolel-la;

17) opintolinjalla tai -kurssilla ammattikasvatushallituksen vahvistaman opetussuunnitelman mukaista koulutusta; ja

18) meripalvelulla muuta kuin huvialuksella suoritettua laiva-palvelua. Meripalvelu voidaan suorittaa myös puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksella tai muilla hallinnollisilla aluksilla, jollei erikseen ole muuta säädetty. Pätevyyskirjan tai -todistuksen saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 20 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kalenterikuukautta.
(31.10.1986/779)

2 luku. Miehitystä koskevat periaatteet

3 § Turvallinen miehitys

Alus on miehitettävä siten, ettei alusta, laivahenkilökuntaa, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi. Henkilökunnan tulee lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että kaikki vahti- ja turvallisuustehtävät aluksella voidaan hoitaa. Aluksella, jossa henkilökunta asuu, tulee lisäksi olla tarpeellinen taloushenkilökunta.

Henkilökunnan lukumäärää vahvistettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon, että aluksella on riittävä miehitys käyttämään aluksen pelastusvälineistöä, palontorjuntalaitteistoa ja muuta turvallisuuslaitteistoa sekä hoitamaan aluksen hälytysluettelossa määrättyjä tehtäviä. Vahvistettaessa laivahenkilökunnan suuruutta tulee ottaa huomioon myös aluksella henkilökunnan lisäksi olevien muiden henkilöiden lukumäärä.

4 § Päällikön velvollisuudet

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että alus on turvallisesti miehitetty.

Päällikön on erityisesti huolehdittava, että aluksen henkilökunnan lukumäärä, kokoonpano ja käyttö jokaisella matkalla on sellainen, että seuraavat toiminnot voidaan hoitaa:

- 1) aluksen kuljettaminen satamasta satamaan;
- 2) aluksen käytön vaatima huolto siinä laajuudessa, kuin sen kulku vaatii;
- 3) merenkulku-, pelastus-, palontorjunta- sekä muun turvallisuusvälineistön käyttö ja huolto;
- 4) koneiston, automatiikan, valvonta-apuvälineiden ja viestintävälineiden käyttö ja huolto siinä laajuudessa, että alusta voidaan kuljettaa turvallisesti;
- 5) hinaajalla hinauksen vaatimat toiminnot hinauksen laatu huomioon ottaen;
- 6) aluksen turvallinen kiinnittäminen; sekä
- 7) laivahenkilökunnan ja muiden aluksella asuvien henkilöiden huolto.

Päällikön tulee lisäksi valvoa, että laivahenkilökunnalla on merimiehen lääkärintarkastuksista annetun asetuksen (476/80) mukainen lääkärintodistus. (31.10.1986/779)

5 § Sosiaaliset tekijät

Miehitystä vahvistettaessa on otettava huomioon myös sosiaalisten tekijöiden välillinen vaikutus turvallisuuteen.

6 § Työaika

Työaikalainsäädännön asettamat vaatimukset sekä aluksella noudatettavat vuorottelu- ja lomajärjestelmät on otettava huomioon miehitystä vahvistettaessa.

7 § Päällikön ja konepäällikön vahdinpitovelvollisuus

Päällikkö ei ole velvollinen pitämään säännöllistä vahtia aluksella, jonka bruttovetoisuus on yli 1600 rekisteritonnia. Konepäällikkö ei ole velvollinen pitämään säännöllistä vahtia aluksella, jonka konetehto on yli 3000 kW.

3 luku. Miehityksen vahvistamismenettely

8 § Miehityksen vahvistamisen hakeminen

Ennen aluksen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena alukselle on vahvistettava miehitys.

Aluksen nykyisen tai tulevan omistajan tai haltijan tulee hakea kirjallisesti miehityksen vahvistamista merenkulkuhallitukselta hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen. Hakijan on toimitettava merenkulkuhallitukselle kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi. (31.10.1986/779)

9 § Miehityksen vahvistaminen

Aluksen miehityksen vahvistaa merenkulkuhallitus. Miehitys on vahvistettava 4 ja 5 luvun säännösten mukaisesti, jollei ole erityisiä syitä poiketa niistä.

Milloin miehitystä haetaan vahvistettavaksi tai miehitys aiotaan vahvistaa 4 tai 5 luvun säännöksistä poiketen, merenkulkuhallituksen tulee ennen aluksen miehityksen vahvistamista pyytää hakemuksesta työsuojeluhallituksen ja asianomaisten tunnustettujen merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto. Lausunto voidaan tarvittaessa pyytää myös muissa tapauksissa. (31.10.1986/779)

10 § Miehitystodistus

Vahvistettuaan alukselle miehityksen merenkulkuhallitus antaa alukselle miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivahenkilökunnan kokoonpano ja pätevyys niillä eri liikennealueilla, joilla alus liikennöi.

11 § Ennakkolausunnon pyytäminen miehityksestä

Aluksen tuleva omistaja tai haltija taikka tunnustettu merenkulun työmarkkinajärjestö voi pyytää merenkulkuhallitukselta ennakkolausunnon aluksen miehityksestä.

12 § Miehityksen muuttaminen

Kun aluksen rakennetta, varustusta, käyttöä tai liikennealuetta muutetaan siinä määrin, että vahvistetun miehityksen perusteet muuttuvat, tulee siitä välittömästi ilmoittaa merenkulkuhallitukselle. Merenkulkuhallitus vahvistaa tarvittaessa aluksen uuden miehityksen 9 §:n säännösten mukaisesti.

Alukselle vahvistettuun miehitykseen tyytymätön aluksen omistaja tai haltija taikka tunnustettu merenkulun työmarkkinajärjestö voi muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea merenkulkuhallitukselta miehityksen muuttamista. Tämä voi tapahtua aikaisintaan 6 kuukauden kuluttua miehityksen vahvistamisesta tai muutamisesta tai, jos kyseessä on alus, jonka vuotuinen käyttöaika on tätä lyhyempi, täyden toimikauden jälkeen. Hakijan on esitettävä hakemuksessaan ne seikat, joiden perusteella hän katsoo, että aluksen miehitystä olisi muutettava. Ennen miehityksen muutoksen vahvistamista merenkulkuhallituksen tulee pyytää hakemuksesta työsuojeluhallituksen, asianomaisten tunnustettujen merenkulun työmarkkinajärjestöjen sekä aluksen omistajan tai haltijan lausunto. (31.10.1986/779)

4 luku. Lastialuksen henkilökunnan lukumäärä ja pätevyys

13 § (5.2.1988/130) Miehitys kaukoliikenteen vähintään 500 brt:n lastialuksella

Kansipäällystö

Brutto- vetoisuus brt	500 - 1599 ¹⁾	1600 - 6999	7000 - 19999	20000 -
päällikkö	merikapteeni	merikapteeni	merikapteeni	merikapteeni
yliperämies	yliperämies	yliperämies	merikapteeni	merikapteeni
perämies	perämies	perämies	perämies	yliperämies
perämies	perämies ²⁾	perämies	perämies	perämies
radio- sähköttäjä		radio- sähköttäjä	radio- sähköttäjä	radio- sähköttäjä

1) Alusta voidaan kuljettaa päällikön lisäksi kahdella kansipäällystöön kuuluvalla, jos aluksella noudatetaan merityöaikalain säännösten mukaista kaksivuororajajärjestelmää.

2) Jos päällikkö osallistuu vahdinpitoon, ei perämiestä tarvita.

Konepäällystö

Koneteho kW	enintään 750	751 - 3000	yli 3000
konepäällikkö	konemestari	ylikonemestari	ylikonemestari
konemestari	alikonemestari	konemestari	konemestari
konemestari			alikonemestari

Kansi- ja konemiehistö

Brutto- vetoisuus brt	500-1599	1600-6999	7000-19999	20000 -
sähkömies		1 ³⁾	1 ³⁾	1 ³⁾
korjausmies			1	1
pumppumies			1 ⁴⁾	1 ⁴⁾
pursimies			1	1
matruusi	2	3	3	3
puolimatruusi	1	2	2 ⁵⁾	2 ⁵⁾
konemies	1 ⁶⁾	1 ⁷⁾	2 ⁸⁾	2 ⁸⁾

Taloushenkilökunta

Muuta laivahenkilökuntaa yhteensä	enintään 10	11-15	16 -
kokkistuertti	1	1	1
kokki			1
II-kokki		1	
laivahuoltaja		1	1

3) Aluksessa, jonka generaattoriteho on enintään 750 kVA, voidaan luopua sähkömiehestä.

4) Vain säiliöaluksilla.

5) Toinen puolimatruusi voidaan korvata konevahtimiehellä.

6) Konemiestä ei vaadita, jos toinen matruuseista on yleistoimihenkilö.

7) Konemiestä ei vaadita, jos kaikki kolme matruusia ovat yleistoimihenkilöitä.

8) Yhdestä konemiehestä voidaan luopua, jos kaikki kolme matruusia ovat yleistoimihenkilöitä ja molemmista, jos myös molemmat puolimatruusit ovat yleistoimihenkilöitä.

14 § (5.2.1988/130) Miehitys lähi- ja itämerenliikenteen vähintään 500 brt:n lastialuksella

Kansipäällystö

Bruttovetoi- suus brt	500-1599 ¹⁾	1600-6999	7000-19999	20000 -
päällikkö	yliperämies	merikapteeni	merikapteeni	merikapteeni
yliperämies	yliperämies	yliperämies	merikapteeni	merikapteeni
perämies	perämies ²⁾ 4)	perämies	perämies	yliperämies
perämies	laivuri ³⁾ 4)	perämies ³⁾	perämies	perämies
radiosäh- köttäjä		radiosäh- köttäjä	radiosäh- köttäjä	radiosäh- köttäjä

Konepäällystö

Konetehto kW	enintään 1500	1501-3000	yli 3000
konepäällikkö	konemestari ⁵⁾	ylikonemestari	ylikonemestari
konemestari		alikonemestari ⁴⁾	konemestari
konemestari			alikonemestari

1) Alusta voidaan kuljettaa kahdella kansipäällystöön kuuluvalla, jos aluksella noudatetaan merityöaikalain säännösten mukaista kaksivuororajärjestelmää. Milloin matka aluksen päätesatamien välillä ei ylitä 12 tuntia ja laivaväelle varataan 8 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika, ei päällikön lisäksi tarvita kuin yksi perämies.

2) Perämiehestä voidaan luopua itämerenliikenteessä.

3) Jos päällikkö osallistuu vahdinpitoon, ei perämiestä tarvita.

4) Aluksessa, jonka bruttovetoisuus on enintään 1 599, ei vaadita konemestaria, jos päälliköllä tai jollakin perämiehellä on 47 §:n

3 momentin mukainen yhtenäispäällystöpätevyys. Vastaavasti perämiestä ei vaadita, jos konepäälliköllä aluksessa, jonka konetehto on enintään 1500 kW, tai konemestarilla on 34 §:n 3 momentin mukainen yhtenäispäällystöpätevyys. Alaviitettä voidaan soveltaa alukseen, jota voidaan ajaa miehittämättömällä konehuoneella ja joka rakenteensa ja teknisen varustelunsa suhteen muutoinkin on sellainen, että siinä merenkulkuhallituksen harkinnan mukaan voidaan käyttää yhtenäispäällystöä. (15.7.1988/678)

5) Jotta konemestari voisi toimia konepäällikkönä, vaaditaan häneltä 12 kuukauden meripalvelu konemestarina.

Kansi- ja konemiehistö

Bruttovetoisuus brt	500-1599	1600-6999	7000-19999	20000 -
sähkömies		1 ⁶⁾	1	1
korjausmies			1	1
pumppumies			1 ⁷⁾	1 ⁷⁾
pursimies			1	1
matruusi	1	3	3	3
puolimatruusi	2 ⁸⁾	2	2 ⁹⁾	2 ⁹⁾
konemies	1	1 ¹⁰⁾	2 ¹¹⁾	2 ¹¹⁾

Taloushenkilökunta

Muuta laivahenkilökuntaa yhteensä	enintään 10	11-15	16-
kokkistuertti	1 ¹²⁾	1	1
kokki			1
II-kokki		1	
laivahuoltaja		1	1

6) Aluksessa, jonka generaattoriteho on enintään 750 kVA, voidaan luopua sähkömiehestä.

7) Vain säiliöaluksilla.

8) Toista puolimatruusia ei vaadita, jos konemies on yleistoimihenkilö.

9) Toinen puolimatruusi voidaan korvata konevahtimiehellä.

10) Konemiestä ei tarvita, jos yksi matruuseista on yleistoimihenkilö.

11) Yhdestä konemiehestä voidaan luopua, jos kaikki kolme matruusia ovat yleistoimihenkilöitä tai jos yhden konemiehen lisäksi koneosastossa on kaksi konevahtimiestä. Molemmista voidaan luopua, jos myös molemmat puolimatruusit ovat yleistoimihenkilöitä.

12) Aluksessa, jossa on laivahenkilökuntaa yhteensä enintään seitsemän (7) ja jossa yhdellä laivaväestä on hyväksytty talousalan koulutus, ei vaadita kokkistuerttia.

15 § (5.2.1988/130) Miehitys alle 500 brt:n lastialuksella kauko-, lähi- ja itämerenliikenteessä

Kansipäällystö

Liikennealue	lähiliikenne	kaukoliikenne
päällikkö	yliperämies ¹⁾	merikapteeni
yliperämies	perämies ²⁾	yliperämies
perämies	laivuri ³⁾ ⁵⁾	perämies

Konepäällystö

Konetehto kW	enintään 1500	yli 1500
konepäällikkö	alikonemestari ⁴⁾	ylikonemestari
konemestari		alikonemestari ⁵⁾

1) Itämerenliikenteessä laivuri, jolla on merenkulkuhallituksen antama päällikkötodistus.

2) Itämerenliikenteessä laivuri.

3) Jos päällikkö osallistuu vahdinpitoon, ei perämiestä tarvita.

4) Jotta alikonemestari voisi toimia konepäällikkönä, vaaditaan häneltä 12 kuukauden meripalvelu konemestarina.

5) Lähiliikenteessä koneteholtaan enintään 3000 kW:n aluksessa ei vaadita konemestaria, jos päälliköllä tai jommallakummalla perämiehellä on 47 §:n 3 momentin mukainen yhtenäispäällystö pätevyys. Vastaavasti ei vaadita perämiestä, jos konepäälliköllä aluksessa, jonka konetehto on enintään 1500 kW, tai konemestarilla on 34 §:n 3 momentin mukainen yhtenäispäällystö pätevyys. Alaviitettä voidaan soveltaa alukseen, jota voidaan ajaa miehittämättömällä konehuoneella ja joka rakenteensa ja teknisen varustelunsa suhteen muutoinkin on sellainen, että siinä merenkulkuhallituksen harkinnan mukaan voidaan käyttää yhtenäispäällystöä. (15.7.1988/678)

Kansi- ja konemiehistö

Liikennealue	lähiliikenne	kaukoliikenne
matruusi	1	2
puolimatruusi	2	1
Taloushenkilökunta kokkistueritti	1 ⁶⁾	1

6) Aluksessa, jossa yhdellä laivaväestä on hyväksytty talousalan koulutus, ei vaadita kokkistuerittia.

16 § Miehitys alle 300 brt:n lastialuksella kotimaan paikkojen välisessä liikenteessä. (Kum.31.10.1986/779)

17 § Miehitys sisä- ja kotimaanliikenteen lastialuksella (31.10.1986/779)

Kansipäällystö

Bruttovetoisuus				
brt	enintään 150	151-500	501-1600	yli 1600
päällikkö	kuljettaja I	laivuri	yliperämies	yliperämies
perämies	kuljettaja I ¹⁾	kuljettaja I ¹⁾	laivuri ¹⁾	perämies
perämies				laivuri ²⁾

Konepäällystö

Koneteho kW				enintään 350 ^{2a)}	351-750	yli 750
konepäällikkö				koneenhoitaja ³⁾	alikonemestari ³⁾	konemestari

(31.10.1986/779)

Kansi- ja konemiehistö

Bruttovetoisuus				
brt	enintään 150	151-500	501-1600	yli 1600
matruusi		1	1	2
puolimatruusi		1	2	2
kansimies	2 ⁴⁾			
konevahtimies		1 ⁵⁾	1 ⁵⁾	1 ⁶⁾

(31.10.1986/779)

Taloushenkilökunta⁷⁾

Muuta laivahenkilökuntaa yhteensä				enintään 6	7-11	yli 11
kokkistuertti					1	1
kokki				1 ⁸⁾		
laivahuoltaja						1

- 1) Aluksessa, jonka matka pääteasemien välillä tavallisissa oloissa kestää keskeytymättä enintään 12 tuntia ja jossa laivahenkilökunnalle varataan vähintään 8 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika, ei vaadita perämiestä.
- 2) Jos päällikkö osallistuu vahdinpitoon, ei toista perämiestä tarvita.
- 2a) Sellaisissa hallinnollisissa aluksissa, joita ei käytetä kauppamerenkulkuun, on koneenhoitajankirjan soveltuvuuden yläraja 420 kW. (31.10.1986/779)
- 3) Moottorialuksessa, jossa moottori on sellainen ja niin sijoitettu, että sitä sopivasti voidaan hoitaa ohjauspaikalta, ei vaadita konepäällikköä, jos päälliköllä tai perämiehellä on 8 luvussa tarkoitettu konepäällikköä pätevyys.
- 4) Kansimiesten ei tarvitse täyttää 41 §:n 2 kohdan vaatimuksia bruttovetoisuudeltaan alle 100 rekisteritonnin aluksissa. Jollei perämiestä 1 alaviitteen perusteella vaadita, voidaan toisesta kansimiehestä luopua. (31.10.1986/779)
- 5) Konevahtimiestä ei vaadita, jos matruusi on yleistoimihenkilö.
- 6) Konevahtimiestä ei vaadita, jos toinen matruuseista on yleistoimihenkilö.
- 7) Aluksessa, jossa ei ruokailla laivanisännän lukuun, ei vaadita taloushenkilökuntaa.
- 8) Kokki voidaan korvata 60 §:n pätevyysvaatimuksista poiketen muulla ruoanvalmistusalan koulutuksen saaneella henkilöllä tai muulla tavoin käytännössä osoitetun ruoanvalmistustaidon omaavalla henkilöllä.

18 § Miehitys sisäliikenteen enintään 15 metrin lastialuksella

Sisäliikenteen enintään 15 metrin lastialuksessa, jonka koneteho on enintään 200 kW ja jossa koneohjailu ja -valvonta voidaan hoitaa ohjauspaikalta, on oltava kaksi henkilöä, joista toisella on kuljettajankirja II.

Ottaen huomioon aluksen koon, konetehon, erikoisen rakenteen, liikennealueen ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet voi merenkulkuhallitus määrätä, ettei aluksella kuljettajan lisäksi tarvita toista henkilöä tai että kuljettajalla on oltava suurempi pätevyys. Merenkulkuhallitus voi määrätä alukselle myös muuta henkilökuntaa.

19 § (31.10.1986/779) Yleistoimihenkilön käyttäminen

Sen lisäksi mitä 13 - 15 ja 17 §:ssä on sanottu konemiehen, puolimatrussin tai konevahtimiehen korvaamisesta yleistoimihenkilöllä, voi myös konemiehistöön kuuluva yleistoimihenkilö korvata kansimiehistöön kuuluvan henkilön. Merenkulkuhallitus voi miehitystä vahvistaessaan yksittäistapauksessa hyväksyä yleistoimihenkilön korvaamaan muunkin miehistön jäsenen. Tämä järjestely ei saa haitata vahdinpidoista aluksella annetun asetuksen (666/81) mukaista tehokasta vahdinpitoa, eikä miehitystä saa määrätä pienemmäksi kuin miksi se tämän luvun taulukoita noudattaen muuten muodostuisi.

5 luku. Matkustaja-aluksen henkilökunnan lukumäärä ja pätevyys

20 § Miehitys kansainvälisen liikenteen matkustaja-aluksella

Kansipäällystö

päällikkö	merikapteeni
yliperämies	merikapteeni
perämies	yliperämies
perämies	perämies
radiosähköttäjä	radiosähköttäjä 1 ¹⁾

Konepäällystö

konepäällikkö	ylikonemestari
konemestari	ylikonemestari
konemestari	konemestari
konemestari	alikonemestari

Kansi- ja konemiehistö sekä taloushenkilökunta

pursimies	1 ²⁾
matruusi	3
puolimatruusi	3
sähkömies	1 ³⁾
korjausmies	3
kokkistuertti	1 ⁴⁾
kokki	1 ⁴⁾
laivahuoltaja	1

1) Milloin kysymyksessä on ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/81) IV luvun 6 säännön b (ii) kohdassa tarkoitettu alus, radiosähköttäjiä on oltava kaksi.

2) Aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 1600 rekisteritonnia, ei vaadita pursimiestä.

3) Aluksessa, jonka generaattoriteho on enintään 550 kVA, voidaan sähkömiehestä luopua, jos jollakin konepäällystään kuuluvalla on sähkömiehen pätevyys.

4) Mikäli laivahenkilökunnan ruoka valmistetaan yhdessä matkustajien ruoan kanssa, ei kokkistuerttia ja kokkia tarvita.

21 § Matkustaja-aluksen erikoishenkilökunta

Matkustaja-alukselle myönnetty oikeus käyttää erillistä linjaluotsia ei vähennä 20 §:n nojalla vaaditun kansipäällystön määrää.

Terveystenhoitoa varten tulee itämeren- ja lähiliikenteen matkustaja-aluksessa, jonka vahvistettu matkustajamäärä on 1 000 tai suurempi, olla sairaanhoitaja sekä kaukoliikenteen matkustaja-aluksessa lääkäri ja sairaanhoitaja.

Itämerenliikenteen matkustaja-aluksessa tulee olla yksi järjestysmies, jos vahvistettu matkustajamäärä on 1 000 tai suurempi, ja kaksi järjestysmiestä, jos matkustajamäärä on 1 600 tai suurempi.

Matkustaja-aluksen henkilökunnasta tulee riittävän monella olla pelastusvenemiehen pätevyys, jotta ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vaatimukset tulevat täytetyiksi.

22 § (31.10.1986/799) Erityisolosuhteiden huomioonottaminen

Merenkulkuhallitus voi, ottaen huomioon matkustaja-aluksen koon, matkustajien lukumäärän, matkan pituuden, kulkuvesien suojaisten luonteen ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet ja pyydettyään asiasta työsuojeluhallituksen ja asianomaisten tunnustettujen merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunnot, sallia, että yhdestä perämiehestä, konemestarista, pursimiehestä, sähkömiehestä, korjausmiehestä, sairaanhoitajasta ja kokkistuertista voidaan luopua.

Jollei työaikaa ole jaettu vahtivuoroihin ja matka tavallisissa oloissa kestää keskeytymättä enintään 6 tuntia, merenkulkuhallitus voi, ottaen huomioon aluksen koon, matkustajien lukumäärän, matkan pituuden, kulkuvesien suojaisten luonteen ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet ja pyydettyään asiasta työsuojeluhallituksen ja asianomaisten tunnustettujen merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunnot, vahvistaa alukselle 20 §:n säännöksistä poikkeavan miehityksen.

23 § Miehitys sisä- ja kotimaanliikenteen enintään 500 brt:n matkustaja-aluksella (31.10.1986/779)

Kansipäällystö

Bruttovetoisuus brt enintään 80	81-250	251-500
päällikkö	kuljettaja I ¹⁾	laivuri ¹⁾
perämies	kuljettaja I ^{2a)}	perämies ²⁾
(31.10.1986/779)		laivuri ^{2b)}

Konepäällystö

Koneteho kW	enintään 350	351-750	yli 750
konepäällikkö	koneenhoitaja ³⁾	alikonemestari ³⁾	konemestari

Kansi- ja konemiehistö

Bruttovetoisuus brt enintään 80	81-250	251-500 ⁴⁾
kansimies	2 ⁵⁾	2
konevahtimies		1

Taloushenkilökunta⁶⁾

Bruttovetoisuus brt	enintään 250	251-500
kokkistuertti		1 ⁷⁾
kokki	1 ⁷⁾ ⁸⁾	

- 1) Kotimaanliikenteessä laivuri, jolla on merenkulkuhallituksen antama päällikkötodistus. (31.10.1986/779)
- 2) Kotimaanliikenteessä perämies, jolla on merenkulkuhallituksen antama päällikkötodistus. (31.10.1986/779)
- 2a) Aluksessa, jonka matka päätesatamien välillä tavallisissa oloissa kestää keskeytymättä enintään 12 tuntia ja jossa laivahenkilökunnalle varataan vähintään 8 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika, ei vaadita perämiestä, ellei matkustajaluku ole enemmän kuin 250 henkilöä. Alle 15 metrin pituisessa aluksessa voi merenkulkuhallitus hakemuksesta sallia, ettei siihen silloin, kun sitä käytetään rajoitetun liikenteen alueella, vaadita päällikön lisäksi muuta miehitystä. (31.10.1986/779)
- 2b) Merenkulkuhallitus voi, ottaen huomioon kulkuvesien suojaisten luonteen, matkan pituuden, aluksen varustetason ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet, hakemuksesta sallia, ettei perämiestä tarvita, mikäli matkustajaluku on enintään 250 henkilöä. (31.10.1986/779)
- 3) Moottorialuksessa, jossa moottori on sellainen ja niin sijoitettu, että sitä sopivasti voidaan hoitaa ohjauspaikalta, ei vaadita konepäällikköä, jos päälliköllä on 8 luvussa tarkoitettu konepäällikköpätevyys.
- 4) Kaksi kansimiestä ja konevahtimies voidaan korvata kahdella yleistoimihenkilöllä.
- 5) Kansimiesten ei tarvitse täyttää 41 §:n 2 kohdan vaatimuksia bruttovetoisuudeltaan alle 100 rekisteritonnin aluksissa. Aluksessa, jossa alaviitteen 2 a perusteella ei vaadita perämiestä ja joka joko on bruttovetoisuudeltaan enintään 80 rekisteritonnia tai jonka kiinnittyminen laituriin tapahtuu ohjaamosta, voidaan toisesta kansimiehestä luopua. (31.10.1986/779)
- 6) Mikäli laivahenkilökunnan ruoka valmistetaan yhdessä matkustajien ruoan kanssa, ei taloushenkilökuntaa tarvita.
- 7) Kokkistuertti tai kokki voidaan korvata 60 §:n pätevyysvaatimuksesta poiketen muulla ruoanvalmistusalan koulutuksen saaneella henkilöllä tai muulla tavoin käytännössä osoitetun ruoanvalmistustaidon omaavalla henkilöllä.
- 8) Mikäli aluksessa ei ruokailla laivanisännän lukuun, tai mikäli joku laivahenkilökuntaan kuuluvista on keittotaitoinen, ei kokkia tai alaviitteessä 7 tarkoitettua ruoanvalmistustaidon omaavaa henkilöä vaadita.

24 § (31.10.1986/779) Miehitys sisä- ja kotimaanliikenteen yli 500 brt:n matkustaja-aluksella

Bruttovetoisuudeltaan yli 500 rekisteritonnin sisä- ja kotimaanliikenteen matkustaja-aluksen miehityksen vahvistaa merenkulkuhallitus pyydettyään asiasta työsuojeluhallituksen ja asianomaisten tunnustettujen merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunnot.

Laivahenkilökunnan pätevyyden ja lukumäärän tulee 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa olla vähintään samantasoinen kuin 23 §:n suurimmassa bruttovetoisuus- ja koneteholuokassa.

6 luku. Laivahenkilökunnan pätevyyskirjoja ja -todistuksia koskevat yleiset määräykset

25 § Pätevyyskirjat ja -todistukset

Aluksella työskentelevillä henkilöillä tulee olla tässä asetuksessa määriteltä pätevyys. Osoitetusta pätevyyydestä annetaan pätevyyskirja tai -todistus.

Aluksen erikoisen rakenteen, aluksen kuljettamien lastien ja muiden syiden perusteella voi merenkulkuhallitus tarvittaessa antaa muitakin kuin jäljempänä mainittuja pätevyyskirjoja tai -todistuksia.

Konepäällystään kuuluvalla tulee moottorialuksessa olla moottorialukseen oikeuttava pätevyyskirja ja höyryaluksessa höyryalukseen oikeuttava pätevyyskirja. (31.10.1986/779)

Radiosähkötäjän ja radiopuhelimenhoitajan todistuksista on säädetty erikseen.

26 § Pätevyyskirjojen ja -todistusten muoto ja antaminen

Pätevyyskirjat ja -todistukset antaa merenkulkuhallitus, joka myös vahvistaa pätevyyskirjojen kaavan.

Pätevyyskirjaa ja -todistusta on haettava kirjallisesti. Hakemukseen on liitettävä selvitys vaadittavasta tutkinnosta ja työkokemuksesta sekä ilmoitus aikaisemmin mahdollisesti myönnetystä pätevyyskirjasta tai -todistuksesta. Jos kysymyksessä on hakijan ensimmäinen pätevyyskirja tai -todistus, on hakemukseen liitettävä myös virkatodistus.

Annetusta pätevyyskirjasta tai -todistuksesta tehdään merkintä merimiesrekisteriin ja pyynnöstä merimieskirjaan.

27 § (31.10.1986/779) Pätevyyskirjojen uusiminen

Kansi- ja konepäällystön pätevyyskirjat sekä 82 §:ssä mainitut säiliöaluksen henkilökunnan lisäpätevyystodistukset, lukuun ottamatta sisä- ja kotimaanliikenteeseen oikeuttavia kuljettajan- ja koneenhoitajankirjoja, annetaan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta uusittaessa pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen haltijan on esitettävä selvitys siitä, että hän on säilyttänyt ammattipätevyytensä.

Pätevyyskirjan haltijan on katsottava säilyttäneen ammattipätevyytensä, jos:

- 1) hänellä on edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi hyväksyttävää meripalvelua päällystötehtävissä; tai
- 2) hän on toiminut 1 kohdassa mainittuihin päällystötehtäviin rinnastettavissa, pätevyyskirjaansa vastaavissa tehtävissä merenkulkuelinkeinon, merenkulkuun liittyvän hallinnon, merenkulkuopetuksen, puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, laivanrakennusteollisuuden tai voimalaitosalan piirissä taikka merenkulkuhallituksen harkinnan mukaan myös muissa tehtävissä; tai

3) hän on suorittanut erityisen ammattikasvatushallituksen määräämän kertauskuulustelun tai ammattikasvatushallituksen hyväksymän uudelleen koulutuskurssin; taikka

4) hänellä on vähintään kolme kuukautta meripalvelua välittömästi ennen tehtävän vastaanottamista ylimääräisenä päällystön jäsenenä tai konepäällystöön kuuluvalla vastaava aika pätevyyskirjaa vastaavaa tehtävää alemmassa tehtävässä myös varsinaisena päällystön jäsenenä, ei kuitenkaan konepäällykönä 13 - 15, 20 ja 24 §:ssä tarkoitetuissa aluksissa.

Jäljempänä 82 §:ssä mainitun lisäpätevyystodistuksen haltijan katsotaan säilyttäneen pätevyytensä, jos hänellä on hakemuksen jättämisestä edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi meripalvelua säiliöaluksessa.

28 § Pätevyyskirjan tai -todistuksen esittäminen

Henkilön on säilytettävä pätevyyskirjansa tai -todistuksensa tai sen virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös siinä aluksessa, jossa hän toimii ja näytettävä se asianomaisen viranomaisen vaatimuksesta. Samoin on pätevyyskirja tai -todistus taikka sen virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös esitettävä ottokatselmuksessa.

29 § Tutkinnot ja kurssit

Tässä asetuksessa mainitut tutkinnot ja kurssit tarkoittavat suomalaisessa oppilaitoksessa suoritettuja tutkintoja ja kursseja.

Ammattikasvatushallitus ratkaisee, mitkä muut tutkinnot tai kurssit ovat rinnastettavissa sellaisinaan tai täydennettyinä tässä asetuksessa mainittuihin tutkintoihin tai kursseihin.

Jos tutkinto tai kurssi on suoritettu ulkomaisessa oppilaitoksessa, päättää ammattikasvatushallitus, mitä suomalaista tutkintoa tai kurssia se vastaa. Lisäksi ammattikasvatushallitus voi määrätä, että henkilön on suoritettava lisätutkintoja saavuttaakseen tietyn suomalaisen tutkinnon tai kurssin antaman pätevyyden. Ammattikasvatushallituksen tulee myös selvittää, että asianomaisella on riittävä suomen- tai ruotsinkielen taito kyseisen pätevyyskirjan tai -todistuksen oikeuttamiin tehtäviin.

Mikäli meripalveluun tulevan henkilön koulutukseen ei sisälly asianomaisissa oppilaitoksissa annettua turvallisuuskoulutusta, on tällainen koulutus hankittava erikseen. Todistus turvallisuuskoulutuksesta on esitettävä ennen ensimmäisen pätevyyskirjan tai -todistuksen myöntämistä. (31.10.1986/779)

Konepäällystöllä sekä 82 §:ssä mainittujen alusten kansipäällystöllä ja kansi- ja konemiehistöllä tulee olla erillinen todistus hankitusta palokoulutuksesta.

7 luku. Kansiosaston pätevyyskirjat ja -todistukset

30 § Kansipäällystön pätevyyskirjat ja kansimiehistön pätevyys-todistukset

Kansipäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) merikapteeninkirja;
- 2) yliperämiehenkirja;
- 3) perämiehenkirja;
- 4) laivurinkirja;
- 5) linjaluotsinkirja; sekä
- 6) kuljettajankirjat I ja II.

Kansimiehistön pätevyystodistuksia ovat:

- 1) pursimiehen pätevyystodistus;
- 2) pumppumiehen pätevyystodistus;
- 3) matruusin pätevyystodistus
- 4) puolimatruusin pätevyystodistus; sekä
- 5) kansimiehen pätevyystodistus.
- (6 kohta kumottu 30.11.1990/1043).

31 § Merikapteeninkirja

Merikapteeninkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) merikapteenin opintolinjan suorittaminen;
- sekä
- 2) meripalvelua 18 kuukautta aluksen vahtiperämiehenä tai päällikkönä yliperämiehenkirjan saamiseen edellytetyn tutkinnon ja palvelun jälkeen. Tästä meripalvelusta on oltava vähintään 12 kuukautta palvelua kaukoliikenteessä tai lähiliikenteessä itämerenliikennealueen ulkopuolella bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonnin aluksella. Vaaditusta 18 kuukauden meripalvelusta saa olla enintään 6 kuukautta palvelua itämerenliikenteessä bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonnin aluksen päällikkönä tai vähintään 1600 rekisteritonnin aluksen perämiehenä. (31.10.1986/779)

32 § Yliperämiehenkirja

Yliperämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) perämiehenkirja, joka perustuu kaksivuotisen perämiehen opintolinjan tai aikaisemman yliperämiesluokan suorittamiseen; (31.10.1986/779) sekä
- 2) meripalvelua 18 kuukautta aluksen vahtiperämiehenä bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonnin aluksella itämeren- tai sitä laajemmassa liikenteessä; tästä meripalvelusta on oltava vähintään 6 kuukautta palvelua kaukoliikenteessä tai lähiliikenteessä itämerenliikenteen alueen ulkopuolella. (30.11.1990/1043)

33 § (30.11.1990/1043) Perämiehenkirja

Perämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) perämiehen opintolinjan suorittaminen; sekä
- 2) meripalvelua 24 kuukautta itämeren- tai sitä laajemman liikenteen bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonnin aluksen kansiosastossa.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta meripalvelusta tulee vähintään 6 kuukautta olla palvelua kaukoliikenteessä tai lähiliikenteessä itämerenliikenteen alueen ulkopuolella. Meripalveluun tulee myös sisältyä vähintään 6 kuukautta kansipalvelua merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä. Merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaneelta vaaditaan vastaavaa meripalvelua 12 kuukautta kansiosastossa.

Päällikkötodistuksen saamiseksi tulee meripalveluun sisältyä 12 kuukautta palvelua perämiehenä.

34 § Laivurinkirja

Laivurinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) laivurin opintolinjan tai kurssin suorittaminen; sekä
- 3) meripalvelua 24 kuukautta aluksen kansiosastossa, josta kuitenkin saa olla enintään 12 kuukautta palvelua sisäliikenteessä. Merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaneelta vaaditaan vastaavaa meripalvelua 12 kuukautta kansiosastossa, josta kuitenkin saa olla enintään 6 kuukautta palvelua sisäliikenteessä. Sisäliikenteeseen oikeuttavan laivurinkirjan osalta ei meripalvelua sisäliikennettä laajemmassa liikenteessä vaadita.

Meripalveluun tulee sisältyä vähintään 6 kuukautta kansipalvelua merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä.

Pätevyyden yhtenäispäällystötehtäviin saa myös vähintään konemestarin pätevyyden omaava henkilö, joka on suorittanut ammatikasvatushallituksen hyväksymän laivurin jatkokoulutusjakson, johon sisältyy vähintään 6 kuukautta ohjattua harjoittelua kansiosastossa merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä. (5.2.1988/130)

Päällikkötodistuksen saamiseksi tulee meripalveluun sisältyä 12 kuukautta palvelua perämiehenä, josta on oltava vähintään 6 kuukautta palvelua itämerenliikenteessä, jos päällikkötodistus oikeuttaa toimimaan päällikkönä itämerenliikenteessä. (31.10.1986/779)

35 § Kuljettajankirja I

Kuljettajankirja I:n saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) kuljettaja-koneenhoitajan opintolinjan tai kurssin suorittaminen; sekä
- 3) meripalvelua 24 kuukautta sisä- tai sitä laajemmassa liikenteessä, mihin saa sisältyä enintään 6 kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksessa. Merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaneelta vaaditaan meripalvelua 12 kuukautta sisä- tai sitä laajemmassa liikenteessä, mihin saa sisältyä enintään 6 kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksessa.

36 § Kuljettajankirja II

Kuljettajankirja II:n saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) kuljettaja-koneenhoitajan kurssin suorittaminen; sekä
- 3) riittävä tottumus niihin tehtäviin, joihin kuljettajan-kirja II oikeuttaa.

37 § (30.11.1990/1043) Pursimiehen pätevyystodistus

Pursimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) matruusin pätevyystodistus; sekä
- 2) korjaaajan opintolinja sekä 12 kuukautta meripalvelua kansiosastossa matruusin tai korjausmiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen.

Merenkulkuhallitus voi yksittäistapauksessa myöntää pursimiehen pätevyystodistuksen henkilölle, jolla vuoden 1991 loppuun mennessä on 48 kuukautta meripalvelua matruusin pätevyystodistuksen saamisen jälkeen ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen.

38 § Pumpumiehen pätevyystodistus

Pumpumiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) matruusin tai konemiehen pätevyystodistus; sekä
- 2) 12 kuukautta meripalvelua bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin säiliöaluksessa matruusin tai konemiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen.

39 § Matruusin pätevyystodistus

Matruusin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) merimiehen opintolinjan suorittaminen sekä meripalvelua 12 kuukautta kansiosastolla bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin kauppa-aluksessa; tai
- 2) merimiesten perusopintolinjan suorittaminen ja 24 kuukautta meripalvelua kansiosastolla bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin kauppa-aluksessa.

Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettusta meripalvelusta voidaan korvata yhteensä enintään 6 kuukautta kansipalvelulla bruttovetoisuudeltaan vähintään 65 rekisteritonnin kauppa-aluksessa tai sellaisessa puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa taikka muussa hallinnollisessa aluksessa, jonka uppouma on vähintään 30 tonnia, tai merta kulkevassa koululaivassa.

40 § (30.11.1990/1043) Puolimatruusin pätevyystodistus

Puolimatruusin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 16 vuoden ikä sekä:

- 1) 2 kuukautta meripalvelua ja merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaminen; tai

2) 12 kuukautta meripalvelua, johon sisältyy vähintään 6 kuukautta kansipalvelua merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä; taikka

3) konemiehistön pätevyystodistuksen saaneelta ammattikasvatushallituksen hyväksymän yleistoimen täydennyskoulutusjakson suorittaminen.

41 § (31.10.1986/779) Kansimiehen pätevyystodistus

Kansimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopin-
tolinjan suorittaminen taikka vähintään 6 kuukauden kokemus kan-
simiestehtävissä rajoitetun tai sisäliikenteen aluksilla.

42 § Lisätodistus yleistoimipätevyydestä (Kum. 30.11.1990/1043)

43 § Meriupseeritutkinnon ja toimiupseerin virkatutkinnon perusteella annettavat pätevyyskirjat

Merisotakoulussa suoritettu upseerintutkinto, täydennettynä tarvittaessa ammattikasvatushallituksen vaatimalla tavalla, tuottaa samat oikeudet kuin perämiehentutkinto. Perämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan lisäksi 12 kuukautta meripalvelua puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksilla päällystösasemassa.

Merisotakoulussa tai merivartiokoulussa suoritettu toimiupseerin ylempi virkatutkinto merenkulkulinjalla, täydennettynä tarvittaessa ammattikasvatushallituksen vaatimalla tavalla, tuottaa samat oikeudet kuin laivurin tutkinto. Laivurinkirjan saamiseksi vaaditaan lisäksi 12 kuukautta meripalvelua puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksilla toimiupseerina.

Toimiupseerin alempi virkatutkinto merenkulkulinjalla täydennettynä tarvittaessa ammattikasvatushallituksen vaatimalla tavalla tuottaa samat oikeudet kuin kuljettajankirja I:een vaadittava tutkinto. Kuljettajankirja I:n saamiseksi vaaditaan lisäksi 12 kuukautta meripalvelua puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksilla.

8 luku. Koneosaston pätevyyskirjat ja -todistukset

44 § Konepäällystön pätevyyskirjat ja konemiehistön pätevyystodistukset

Konepäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) ylikonemestarinkirja;
- 2) konemestarinkirja;
- 3) alikonemestarinkirja;
- 4) sähkömestarinkirja; sekä
- 5) koneenhoitajankirja.

Konepäällystön pätevyyskirjat sähkömestarinkirjaa lukuunottamatta annetaan joko moottorialuksia tai höyryaluksia varten.

Konemiehistön pätevyystodistuksia ovat:

- 1) korjausmiehen pätevyystodistus;
- 2) laivasähkömiehen pätevyystodistus;
- 3) konemiehen pätevyystodistus; sekä
- 4) konevahtimiehen pätevyystodistus.
- (5 kohta kumottu 30.11.1990/1043)

45 § Ylikonemestarinkirja

Ylikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) konemestarinkirja;
- 2) teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan täydellinen oppimäärä. Teknillisen oppilaitoksen koneenrakennus-, konstruktio- tai valmistustekniikan linjan täydellisen oppimäärän suorittaneilta vaaditaan, että heillä on konemestarien opintosuunnan käsittävän teknillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että asianomaisella on hyväksytyt tiedot konemestarien opintosuunnan sähkö- ja erikoisammattiaiaineiden sekä englanninkielen oppimäärissä; (31.10.1986/779) sekä
- 3) meripalvelua konemestarinkirjan saamisen jälkeen 12 kuukautta konemestarina, haettavan ylikonemestarinkirjan mukaan joko höyry- tai moottorialuksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla ylikonemestari.

Henkilöltä, jolla on höyry-ylikonemestarinkirja, vaaditaan moottoriylikonemestarinkirjan saamiseksi moottorikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta 6 kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla ylikonemestari. Vastaavasti vaaditaan moottoriylikonemestarinkirjan haltijalta höyry-ylikonemestarinkirjan saamiseksi höyrykonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua konepalvelua 6 kuukautta höyryaluksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla ylikonemestari, tai 6 kuukautta konepalvelua moottorialuksessa, jossa höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 1300.

46 § Konemestarinkirja

Konemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) alikonemestarinkirja;
- 2) teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan täydellinen oppimäärä. Teknillisen oppilaitoksen koneenrakennus-, konstruktio- tai valmistustekniikan linjan täydellisen oppimäärän suorittaneilta vaaditaan, että heillä on konemestarien opintosuunnan käsittävän teknillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että asianomaisella on hyväksytyt tiedot konemestarien opintosuunnan sähkö- ja erikoisammattiaiaineiden sekä englanninkielen oppimäärissä; (31.10.1986/779) sekä
- 3) meripalvelua alikonemestarinkirjan saamisen jälkeen 12 kuukautta alikonemestarina, haettavan pätevyyskirjan mukaan joko höyry- tai moottorialuksessa, jonka konepäällikkönä tulee tämän asetuksen mukaan olla konemestari.

Henkilöllä, jolla on höyrykonemestarinkirja, vaaditaan moottorikonemestarinkirjan saamiseksi moottorialikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta 6 kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla konemestari. Vastaavasti vaaditaan moottorikonemestarinkirjan haltijalta höyrykonemestarinkirjan saamiseksi höyryalikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen 6 kuukautta konepalvelua höyryaluksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla konemestari tai 6 kuukautta konepalvelua moottorialuksessa, jossa höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400, tai maavoimalaitoksessa, jonka tehollisuus on vähintään 1300.

47 § Alikonemestarinkirja

Alikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

1) todistus ammattikasvatushallituksen hyväksymän vähintään yhden lukuvuoden kestävän alikonemestarinkurssin tai teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan kahden ensimmäisen lukuvuoden suorittamisesta. Teknillisen oppilaitoksen koneenrakennuksen, konstruktiotekniikan tai valmistustekniikan opintosuunnan suorittaneilla tulee olla konemestarien opintosuunnan lehtorin antama todistus siitä, että asianomaisella on alikonemestarin kurssin oppimäärää vastaavat tiedot; (31.10.1986/779) sekä

2) työkokemusta 36 kuukautta, (31.10.1986/779) josta:

a) vähintään 12 kuukautta on palvelua aluksen koneosastossa haettavan alikonemestarinkirjan mukaan joko höyry- tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä tämän asetuksen mukaan vaaditaan ainakin alikonemestarinkirja; ja

b) vähintään 24 kuukautta on palvelua voimakoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa, johon voidaan rinnastaa enintään 12 kuukauden meripalvelu donkeymiehenä, sorvarina, korjausmiehenä tai sähkömiehenä.

Edellä 2 kohdan a alakohdassa mainitusta 12 kuukauden meripalvelusta voidaan korvata merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittamisella 4 kuukautta.

Pätevyyden yhtenäispäällystötehtäviin saa myös vähintään perämiehen pätevyyden omaava henkilö, joka on suorittanut ammatikasvatushallituksen hyväksymän alikonemestarin jatkokoulutusjakson, johon sisältyy laivakoneiden käyttöön ja huoltoon perehdyttävä vähintään 6 kuukauden ohjattu harjoittelujakso. (5.2.1988/130)

Henkilöltä, jolla on höyryalikonemestarinkirja, vaaditaan moottorialikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorialikonemestarinkirjan haltijalta höyryalikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta höyryaluksella taikka 6 kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 80, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400. (31.10.1986/779)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu alikonemestarin kurssi on järjestettävä siten, että kurssi tuottaa tietopuolisen pätevyyden sekä höyry- että moottorialikonemestarinkirjaa varten.

48 § Konemestarin työkokemus

Edellä 45-47 §:ssä tarkoitettu meripalvelu koneosastossa ja palvelu alikonemestarina aluksessa, jossa on oltava tämän asetuksen mukainen konepääallystö, voidaan merenkulkuhallituksen harkinnan mukaan korvata konepalvelulla muussakin aluksessa, mikäli sen konetehto on vähintään:

	kw	teholuku
alikonemestarinkirjaa varten.....	200	80
konemestarinkirjaa varten	750	400
ylikonemestarinkirjaa varten	1500	1300

49 § Sähkömestarinkirja

Sähkömestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) sähkötekniikan tutkinto, joka on suoritettu sähkövoimatekniikan tai mittaus- ja säätötekniikan opintosuunnalla; sekä
- 2) vähintään 12 kuukautta palvelua sähköalan tehtävissä, josta vähintään 6 kuukautta tulee olla palvelua joko laivasähkömiehenä tai laivasähköasennustehtävissä.

50 § Koneenhoitajankirja

Koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) ammattikoulun laivakoneenhoitajan opintolinjan, kuljetaja-koneenhoitajan opintolinjan tai kurssin taikka vastaavan koneenhoitajan kurssin suorittaminen; sekä
- 3) työkokemusta 24 kuukautta, josta on vähintään:
 - a) 12 kuukautta konepalvelua haettavan koneenhoitajankirjan mukaan joko vähintään 75 kW:n koneistolla varustetulla moottorialuksella tai höyryaluksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 10. Tähän konepalveluun voidaan sisällyttää enintään 6 kuukautta palvelua kansiosastossa; (31.10.1986/779)
 - b) 8 kuukautta konepajapalvelua konepajassa, jossa valmistetaan tai korjataan voimakoneita tai paineastioita taikka telakalla tai voimalaitoksessa koneistojen tai putkistojen asennustehtävissä; sekä
 - c) 4 kuukautta vaihtoehtoisesti a tai b alakohdassa tarkoitettua palvelua.

Konepajapalvelusta korvaa merenkulun peruslinjan yleisjakson, merimiesten perusopintolinjan tai ammattikoulun koneenhoitajan opintolinjan suorittaminen 12 kuukautta ja muun lukuvuoden mittaisen soveltuvan kone- ja metallialan koulutuksen suorittaminen 6 kuukautta.

Henkilöltä, jolla on höyrykoneenhoitajankirja, vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan haltijalta höyrykoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta höyryaluksella tai 6 kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 10, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80. (31.10.1986/779)

51 § (30.11.1990/1043) Korjausmiehen pätevyystodistus

Korjausmiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) konemiehen pätevyystodistus; sekä
- 2) korjaaajan opintolinjan suorittaminen sekä 12 kuukautta meripalvelua vähintään 350 kW:n koneistolla varustetun aluksen koneosastossa konemiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen.

Merenkulkuhallitus voi yksittäistapauksessa myöntää korjausmiehen pätevyystodistuksen henkilölle, jolla vuoden 1991 loppuun mennessä on 48 kuukautta meripalvelua konemiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen.

52 § (30.11.1990/1043) Laivasähkömiehen pätevyystodistus

Laivasähkömiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) laivasähkömiehen opintolinjan suorittaminen; tai
- 2) sähkötekniikan peruslinjan mekaanikon opintolinjan tai vastaavan koulutuksen suorittaminen ja 24 kuukautta työkokemusta sähkölaitteiden asennus- tai huoltotehtävissä sekä ammattikasvatushallituksen hyväksymän laivasähkömiehen täydennyskoulutusjakson suorittaminen.

53 § Konemiehen pätevyystodistus

Konemiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) merimiehen opintolinjan suorittaminen tai soveltuvan kone- ja metallitekniikan peruslinjan kouluasteen opintolinjan suorittaminen sekä meripalvelua 12 kuukautta koneosastossa vähintään 350 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa. Meripalvelu, joka on hankittu alle 350 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa, oikeuttaa konemieheksi enintään 350 kW:n koneistolla varustettuun kauppa-alukseen; tai
- 2) merimiesten perusopintolinjan suorittaminen ja 24 kuukautta 1 kohdassa mainittua meripalvelua; (31.10.1986/779) taikka
- 3) teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintonsuunnan suorittaminen sekä 6 kuukautta 1 kohdassa mainittua meripalvelua. (31.10.1986/779)

Edellä kohdassa 1 ja 2 tarkoitettusta meripalvelusta voidaan korvata yhteensä enintään 6 kuukautta konepalvelulla vähintään 100 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa tai sellaisessa puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa tai muussa hallinnollisessa aluksessa, jonka konetehto on vähintään 100 kW tai merta kulkevassa koululaivassa.

54 § (31.10.1986/779) Konevahtimiehen pätevyystodistus

Konevahtimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) meripalvelua:
 - a) 12 kuukautta koneiston vahtipalveluun tai konehuoltoon liittyvissä tehtävissä; tai

b) 2 kuukautta, jos asianomainen on suorittanut merenkulun peruslinjan yleisjakson, merimiesten perusopintolinjan tai kone- ja metallitekniikan peruslinjan yleisjakson.

Teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan suorittanut on oikeutettu saamaan konevahtimiehen pätevyystodistuksen.

Kansimiehen pätevyystodistuksen saanut on oikeutettu saamaan konevahtimiehen pätevyystodistuksen suoritettuaan ammattikasvatushallituksen hyväksymän yleistoimen täydennyskoulutusjakson.
(30.11.1990/1043)

55 § Lisätodistus yleistoimipätevyydestä (Kum. 30.11.1990/1043)

56 § Paineastian käyttäjän pätevyysvaatimukset

Paineastian käyttäjän on oltava tehtävään kykenevä vähintään 18 vuotta täyttänyt henkilö, jolla on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys. Jos kyseessä on höyrykattila, vaaditaan paineastian käyttäjältä 12 kuukautta konepalvelua aluksessa, jossa on höyrykattila tai 12 kuukauden palvelu lämmittäjänä maavoimalaitoksessa.

9 luku. Talousosaston pätevyystodistukset

57 § Talousosaston pätevyystodistukset

Talousosaston pätevyystodistuksia ovat:

- 1) talousesimiehen pätevyystodistus;
- 2) kokkistuertin pätevyystodistus;
- 3) laivakokin pätevyystodistus;
- 4) laivatarjoilijan pätevyystodistus; sekä
- 5) laivahuoltajan pätevyystodistus.

58 § Talousesimiehen pätevyystodistus

Talousesimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) talousesimiehen opintolinjan suorittaminen; sekä
- 2) työkokemusta keittiötehtävissä vähintään 24 kuukautta, josta on meripalvelua vähintään 12 kuukautta kokkina aluksessa.

59 § Kokkistuertin pätevyystodistus

Kokkistuertin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) laivakokin pätevyystodistus ja meripalvelua kokkina vähintään 12 kuukautta laivakokin pätevyystodistuksen saamisen jälkeen; tai
- 2) talousesimiehen opintolinjan suorittaminen.

60 § Laivakokin pätevyystodistus

Laivakokin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä; sekä
- 2) laivakokin opintolinjan tai laivakokin erikoistumislinjan suorittaminen.

61 § Laivatarjoilijan pätevyystodistus

Laivatarjoilijan pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) laivatarjoilijan tai muun tarjoilijan opintolinjan taikka laivatarjoilijan tai tarjoilija-kassanhoitajan erikoistumislinjan suorittaminen.

62 § Laivahuoltajan pätevyystodistus

Laivahuoltajan pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 17 vuoden ikä; sekä
- 2) laivahuoltajan erikoistumislinjan, talousosaston perus-opintolinjan tai muun ammattikasvatushallituksen hyväksymän vastaavan opintolinjan suorittaminen.

10 luku. Miehistyslautakunta (Kum. 31.10.1986/779)

11 luku. Erinäisiä säännöksiä

70 § Vahvistetusta miehistyksestä poikkeaminen

Jollei siinä satamassa, jossa alus on, ole saatavissa pätevää laivahenkilökuntaa ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta, voi merenkulkuhallitus määrätä ajaksi tai määrätulle matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa vahvistetusta miehistyksestä edellyttäen, ettei turvallisuutta vaaranneta miehistyksen vähentämisellä.

Miehistys on täydennettävä niin pian kuin se käytännössä on mahdollista.

71 § Miehistystodistuksessa määrätystä pätevyydestä poikkeaminen

Pakottavissa olosuhteissa voi merenkulkuhallitus, milloin se katsoo, että menettely ei aiheuta vaaraa laivahenkilökunnalle, omaisuudelle eikä ympäristölle ja kuultuaan asianomaista alan järjestöä, myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa henkilölle erivapauden toimia määrätystä aluksessa määrääjän, joka ei kuitenkaan saa ylittää kuutta kuukautta kerrallaan, toimesta, johon oikeuttavaa pätevyyskirjaa hänellä ei ole, edellyttäen että erivapauden saajalla on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi täyttämiseksi. Sisäliikenteessä voidaan erivapaus myöntää pakottavien olosuhteiden lisäksi myös milloin 4 ja 5 luvun säännösten noudattaminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

Muualla kuin sisäliikenteessä voidaan erivapaus päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavissa olosuhteissa ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin mahdollista.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylemmän pätevyyskirjan edellyttämään tehtävään. Milloin henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan edellyttämään tehtävään, mikäli hän koulutuksensa ja kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

72 § Rahtaus ulkomaalaiselle

Milloin suomalainen alus on rahdattu ulkomaalaiselle käytäväksi kolmansien maiden välisessä liikenteessä ehdoin, että ulkomaalainen rahtaaaja voi määrätä aluksen käytöstä merenkulkuun, ei tämän asetuksen pätevyysvaatimuksia sovelleta päällikköä lukuunottamatta tällaisella aluksella työskentelevään ulkomaalaiseen päällystöön ja miehistöön, milloin ulkomaalaisella laivahenkilökunnalla on tehtävän edellyttämät merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan vuoden 1978 yleissopimuksen mukaiset pätevyyskirjat ja -todistukset.

73 § Miehitys rajoitetun liikenteen aluksella

Rajoitetun liikenteen aluksessa, jonka koneteho on enintään 200 kW ja jossa koneohjailu ja -valvonta voidaan hoitaa ohjauspaikalta, on oltava henkilö, jolla on kuljettajakirja II.

Jos siihen aluksen koon, konetehon tai erikoisen rakenteen huomioonottaen on syytä taikka jos aluksen matkustajamäärä on suurempi kuin 12, voi merenkulkuhallitus vaatia kuljettajalta suurempaa pätevyyttä tai määrätä alukselle muuta henkilökuntaa.

74 § (31.10.1986/779) Poikkeukset liikennealueista

Milloin alus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, merenkulkuhallitus voi kirjallisesta hakemuksesta, kuultuaan työsuojeluhallitusta ja asianomaisia tunnustettuja merenkulun työmarkkinajärjestöjä sekä ottaen huomioon liikenteen laadun, yksittäistapauksessa määrätä, että tällainen liikenne on aluksen laivahenkilökunnan lukumäärän ja pätevyyden puolesta rinnastettava suppeampaan, siihen verrattavaan liikenteeseen.

75 § Vuokraveneen miehitys

Vuokraveneen miehityksestä on säädetty erikseen.

76 § Kalastusaluksen miehitys

Kalastusaluksen miehityksestä on säädetty erikseen.

77 § Linjaluotsin pätevyys

Linjaluotsin pätevydestä on säädetty erikseen.

78 § Aluksen päällikön vähimmäisikä

Aluksen päällikkönä toimivalta vaaditaan vähintään 20 vuoden ikä.

79 § Moottorialuksen paineastian käytönvalvoja

Moottorialuksessa olevien paineastioiden käytönvalvojana toimii aluksen konepäällikkö.

Moottorialuksessa, jossa on höyrykattiloita, tulee yhdellä aluksen konepäällystään kuuluvalla henkilöllä olla seuraava pätevyyskirja:

Höyrykattiloiden yhteenlaskettu teholuku	Paine, bar	Pätevyyskirja
yli 80...enintään 400	yli 25...enintään 40	höyryalikonemestarin- kirja
yli 400	yli 40	höyry-ylikonemesta- rinkirja

80 § Paineastian käyttäjä

Aluksen konepäällikön on tarvittaessa nimettävä aluksen henkilökunnasta paineastialle yksi tai useampi käyttäjä ja annettava hänelle riittävä perehdyttämiskoulutus.

Paineastian käyttäjän tehtävänä on hoitaa paineastiaa käytönvalvojan antamien määräysten ja ohjeiden mukaan.

81 § Höyryalusten konepäällystö

Höyryalusten konepäällystön lukumäärä ja pätevyys vahvistetaan 4 ja 5 luvun säännösten mukaan. Höyryturbiinilla varustetun aluksen akselitehon katsotaan tällöin vastaavan taulukoissa esitettyjä konetehoja ja mäntähöyrykoneella varustetun aluksen indikoidun tehon kahdella kerrottuna katsotaan vastaavan taulukoissa esitettyjä konetehoja.

82 § Säiliöaluksen henkilökunnan lisäpätevyudet

Öljysäiliöaluksen, kemikaalisäiliöaluksen ja nestemäistä kaasua kuljettavan säiliöaluksen yliperämieheltä, konepäälliköltä, I-konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa lastin käsittelystä, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mikä toimeen muuten vaaditaan:

1) tällaisen aluksen käyttöön perehdyttävän kurssin suorittaminen tai kyseisen aluksen käyttöön perehdyttävä hyväksytty harjoittelujakso aluksella; (31.10.1986/779) ja

2) vähintään 6 kuukautta tehtävien edellyttämää meripalvelua tyypiltään samanlaisessa aluksessa.

Mainittu 6 kuukauden meripalvelu voidaan lukea pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaan meripalveluun.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun aluksen päälliköltä vaaditaan 1 momentissa mainittujen vaatimusten lisäksi, että hänellä on vähintään 6 kuukauden meripalvelu samanlaisessa aluksessa perämiehenä tai perämiehenkirjan saamisen jälkeen vähintään 3 kuukauden meripalvelu ylimääräisenä perämiehenä. Tähän palveluun on sisällyttävä purkaus- ja lastaustapahtumia kumpiakin vähintään viisi.

Jos henkilöllä on jo jokin 1 tai 3 momentin mukainen pätevyystodistus, hän saa toisen alustyyppin lastin käsittelyyn oikeuttavan pätevyystodistuksen suoritettuaan 1 momentissa tarkoitetun kurssin tai hyväksytyn harjoittelujakson ja hankittuaan 3 kuukauden meripalvelun kyseisen tyyppisellä aluksella. Jos kyseessä on 3 momentissa tarkoitettu pätevyystodistus, kyseiseen palveluun on sisällyttävä purkaus- ja lastaustapahtumia kumpiakin vähintään viisi. (31.10.1986/799)

Muilla kuin edellä mainituilla kansi- ja konehenkilökuntaan kuuluvilla tulee olla aluksella tai maissa järjestetty kyseiseen alustyyppiin perehdyttävä turvallisuuskoulutus.

83 § Tarkempien määräysten antaminen ja valvonta

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän asetuksen soveltamisesta.

Tämän asetuksen sekä sen nojalla annettujen määräysten noudattamista valvoo merenkulkuhallitus.

84 § Rangaistusseuraamukset

Joka rikkoo tämän asetuksen säännöksiä tai tämän asetuksen nojalla annettuja määräyksiä, on tuomittava niin kuin merilaissa on säädetty.

Rangaistusta ei kuitenkaan tuomita, mikäli laivahenkilökunnan vähentyminen on johtunut sairaudesta, kuolemantapauksesta, karkaamisesta tai muusta arvaamattomasta syystä, eikä myöskään, jos aluksen ollessa viimeksi satamassa pätevää laivahenkilökuntaa ei ollut ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta saatavissa ja miehitys on olosuhteiden muututtua välittömästi palautettu tämän asetuksen mukaiseksi.

85 § Pätevyyskirjan menettäminen

Henkilö, joka käyttää väärin pätevyyskirjaansa tai muutoin erittäin raskauttavien asianhaarojen vallitessa ryhtyy sellaiseen tehtävään aluksessa, johon hänen pätevyyskirjansa ei oikeuta, tai muutoin rikkoo pätevyys- tai miehitysmääräyksiä niin, että hänet tuomitaan näistä rikkomuksista, voidaan tuomita menettämään pätevyyskirjansa määrääjäksi tai kokonaan.

Tuomioistuimen on viipymättä ilmoitettava merenkulkuhallitukselle tuomitsemastaan 1 momentissa tarkoitettusta seuraamuksesta.

Henkilöltä, joka toistuvasti ottaa vastaan toimen, johon hänen pätevyyskirjansa ei oikeuta, tai joka muutoin käyttää väärin pätevyyskirjaansa tai jatkuvasti tätä asetusta tai sen nojalla annettuja määräyksiä rikkomalla on osoittanut puuttuvaa halua niiden noudattamiseen, voi merenkulkuhallitus peruuttaa antamansa pätevyyskirjan joko määrääjäksi tai kokonaan.

Merenkulkuhallituksen päätös pätevyyskirjan peruuttamisesta tulee voimaan heti.

12 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

86 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1984.

Tällä asetuksella kumotaan kauppa-alusten päällystöstä 29 päivänä lokakuuta 1964 annettu asetus (522/64) sekä merimiesten pätevyystodistuksista 5 päivänä marraskuuta 1965 annettu asetus (580/65) myöhemmin tehtyine muutoksineen.

87 § Asetuksen voimaantullessa liikenteessä olleen aluksen miehityksen vahvistaminen

Asetuksen voimaantullessa liikenteessä olleelle alukselle on vahvistettava tämän asetuksen mukainen miehitys viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 1985. Tällaiselle alukselle vahvistetaan miehitys noudattaen soveltuvin osin 4 ja 5 luvun säännöksiä.

Asetuksen voimaantullessa liikenteessä olleen suojakansialuksen miehitys vahvistetaan sen bruttovetoisuuden mukaan, joka aluksella on avoimin suojakansin.

88 § Pätevyyden säilyttäminen

Henkilö, joka on saanut pätevyyskirjansa tai -todistuksensa ennen tämän asetuksen voimaantuloa, säilyttää näin saadun pätevyytensä 27 §:ssä mainituin rajoituksin.

Henkilö, joka työskenteli 1 päivänä huhtikuuta 1984 miehistötehtävissä ja jolla oli tällöin meripalvelua vähintään kolme vuotta, on oikeutettu saamaan sitä ylintä tehtävää vastaavan pätevyystodistuksen, jossa hän oli ennen pätevyystodistuksen hakemista työskennellyt vähintään yhden vuoden. (14.3.1986/216)

Henkilö, joka on edellisten seitsemän vuoden ajan ennen huh-tikuun 1 päivää 1984 työskennellyt jossakin tämän asetuksen mukai-
sessa miehistötehtävässä vähintään kaksi vuotta, on oikeutettu
saamaan tätä palvelua vastaavan pätevyystodistuksen. (14.3.1986/216)

Edellä 2 ja 3 momentissa mainittuja pätevyystodistuksia koskevat
hakemukset on jätettävä merenkulkuhallitukselle vuoden 1987 loppuun
mennessä. (14.3.1986/216)

Merenkukkuhallitus voi edellä 4 momentissa mainitun määräjän
jälkeen yksittäistapauksessa myöntää pätevyystodistuksen henkilölle,
mikäli ilmenee, että henkilöllä on ennen asetuksen voimaantuloa
hankittu vaadittava työkokemus ja pätevyystodistus on tarpeen
ammatin jatkamisen takia. (15.7.1988/678)

89 § Säiliöaluksen henkilökunnan lisäpätevyyttä koskeva siir-
tymäsäännös

Kahden vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulosta merenkul-
kijan voidaan katsoa täyttävän 82 §:n 1 momentin 1 kohdan vaatimuk-
set, jos hän on palvellut samanlaisessa aluksessa vastaavanlaisessa
tehtävässä vähintään yhden vuoden ajan viiden viimeksi kuluneen
vuoden aikana.

90 § Aiemmat kuljettajankirjat

Henkilö, jolla on merenkulkuhallituksen 8 päivänä tammikuuta
1965 kauppa-alusten kuljettajista antaman päätöksen mukainen
kuljettajankirja A, B tai E, saa kuljettajankirja I:n:

1) välittömästi tämän asetuksen voimaantultua, mikäli edellä
mainitun kuljettajankirjan saaminen on perustunut ammattikoulun,
ammattienedistämislaitoksen tai puolustusvoimien taikka rajav-
tiolaitoksen järjestämään kurssimuotoiseen kuljettajan opetukseen;
tai

2) palveltuaan vähintään 12 kuukautta sisäliikenteen tai sitä
laajemman liikenteen aluksen päällikkönä tai perämiehenä edellä
mainitun pätevyyskirjan saamisen jälkeen tai suoritettuaan ammat-
tikasvatushallituksen hyväksymän kuljettajankirja I:n täydennys-
koulutusjakson, mikäli pätevyyskirjan saaminen on perustunut
merenkulkuhallituksen edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettuun
kuulusteluun. (14.3.1986/216)

Henkilö, jolla on merenkulkuhallituksen edellä mainitun päätök-
sen mukainen kuljettajankirja C tai D, joka on annettu päätöksessä
tarkoitettun kuulustelun perusteella, saa kuljettajankirja II:n
palveltuaan vähintään 12 kuukautta sisäliikenteen tai sitä laajemman
liikenteen aluksessa päällikkönä tai perämiehenä edellä mainitun
pätevyyskirjan saamisen jälkeen.

91 § Aiemmat koneenhoitajankirjat

Henkilö, jolla on kauppa-alusten päällystöstä annetun asetuksen
(522/64) mukainen koneenhoitajankirja A tai B, jonka saaminen on

perustunut ammattikoulun, ammattienedistämislaitoksen tai puolustusvoimien taikka rajavartiolaitoksen järjestämän kurssin suorittamiseen, saa tämän asetuksen mukaisen koneenhoitajankirjan välittömästi tämän asetuksen tultua voimaan.

Jos 1 momentissa mainittujen pätevyyskirjojen saaminen on perustunut kauppa-alusten päällystöstä annetussa asetuksessa tarkoitetun kuulustelun suorittamiseen, saa asianomainen tämän asetuksen mukaisen moottorikoneenhoitajankirjan palveltuaan vähintään 12 kuukautta vähintään 50 kW:n koneistolla varustetun moottorialuksen konemestarina tai koneenhoitajana mainitun pätevyyskirjan saamisen jälkeen ja höyrykoneenhoitajankirjan palveltuaan vähintään 12 kuukautta konemestarina tai koneenhoitajana höyryalus-
sessa, jonka teholuku on vähintään 10. (14.3.1986/216)

Edellä 2 momentissa mainittu 12 kuukauden meripalvelu voidaan korvata suorittamalla ammattikasvatushallituksen hyväksymä koneenhoitajan täydennyskoulutusjakso. (14.3.1986/216)

92 § Aiempi pätevyys

Mikäli on tarvetta aikaisempien määräysten mukaisten pätevyyskirjojen uusimiseen, rinnastuvat pätevyudet sen lisäksi mitä edellä kuljettajan- ja koneenhoitajankirjoista on sanottu, seuraavasti:

Aiempien pätevyysasetuksien mukainen pätevyys

Tämän asetuksen
mukainen pätevyys

merikapteeni	merikapteeni
yliperämies (522/64)	yliperämies
perämies (141/49)	yliperämies
perämies (522/64)	perämies
aliperämies (522/64)	perämies
aliperämies (141/49)	perämies
laivuri (522/64)	laivuri
ylikonemestari (522/64)	ylikonemestari
konemestari (522/64)	konemestari
alikonemestari (522/64)	alikonemestari

Henkilö, jolla on aiempien asetusten mukainen ylikonemestarin-, konemestarin- tai alikonemestarin- tai kirjuri- tai erityisesti moottori- tai höyryalusia varten, voi saada tämän asetuksen mukaiset pätevyyskirjat 1 momentin taulukon mukaisesti, jolloin pätevyyskirjat kirjoitetaan erikseen moottori- ja höyryalusia varten.

93 § Aiempi erivapaus

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnettyt erivapaudet raukeavat viimeistään kuuden kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

Niille henkilöille, joille on ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnetty erivapaus toimia päällystötehtävissä sisäliikenteessä, voidaan myöntää erivapaus vastaavaan tehtävään, vaikka se olisi korkeampi kuin seuraavan ylemmän pätevyyskirjan edellyttämä tehtävä.

Niille henkilöille, joille on ennen huhtikuun 1 päivää 1984 myönnetty erivapaus toimia päällystötehtävissä muualla kuin sisäliikenteessä, voidaan myöntää erivapaus vastaavaan tehtävään myös tämän asetuksen voimaantulon jälkeen. (14.3.1986/216)

Liikenneministeriön päätös

aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen soveltamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 1990

Liikenneministeriö on aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä 16 päivänä maaliskuuta 1984 annetun asetuksen (250/84) 83 §:n nojalla päättänyt:

1 §

Kauppa-alusten päällystöstä annetun asetuksen (522/64) ja merenkulkuhallituksen 8 päivänä tammikuuta 1985 antaman kauppa-alusten kuljettajankirjoja koskevan päätöksen nojalla annetut pätevyyskirjat on uusittava viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 1989.

2 §

Henkilö, joka on ennen huhtikuun 1 päivää 1984 suorittanut kauppa-aluksen päällystöstä annetussa asetuksessa vaaditun tutkinnon pätevyyskirjan saamiseksi, mutta joka ei ole saanut kyseistä pätevyyskirjaa puuttuvan palveluajan vuoksi, on oikeutettu saamaan aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen 90—92 §:ssä, sellaisina kuin niistä 90 ja 91 § ovat 14 päivänä maaliskuuta 1986 annetussa asetuksessa (216/86), tarkoitetun vastaavan pätevyyskirjan suoritettuaan viimeksi mainitussa asetuksessa pätevyyskirjan saamiseksi vaaditun meripalvelun.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi meripalveluksi hyväksytään kauppa-alusten päällystöstä annetun asetuksen mukaisilla liikennealueilla vastaavan pätevyyskirjan saamiseksi vaadittu meripalvelu.

3 §

Henkilö, joka ennen huhtikuun 1 päivää 1984 on suorittanut kauppa-alusten päällystöstä annetussa asetuksessa tai sen nojalla annetussa kauppa-alusten kuljettajankirjoja koskevassa merenkulkuhallituksen päätöksessä vaaditun kuulustelun pätevyyskirjan saamiseksi, mutta joka ei ole saanut kyseistä pätevyyskirjaa puuttuvan palveluajan vuoksi, on oikeutettu saamaan edellä mainitussa asetuksessa tai päätöksessä tarkoitetun pätevyyskirjan suoritettuaan niissä vaadittavan meripalvelun. Tällainen pätevyyskirja oikeuttaa toimimaan 1 päivään huhtikuuta 1989 saakka niissä tehtä-

vissä, joihin kyseinen pätevyyskirja on aikaisemmin voimassa olleiden määräysten mukaan oikeuttanut. Palveltuaan aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen 90 tai 91 §:ssä vaaditun lisäpalveluajan tai suoritettuaan mainituissa säännöksissä tarkoitetun täydennyskoulutusjakson, henkilö on oikeutettu saamaan viime mainitussa asetuksessa tarkoitetun pätevyyskirjan.

4 §

Henkilö, jolla on merenkulkuhallituksen antaman kauppa-aluksen kuljettajankirjoja koskevan päätöksen mukainen kuljettajankirja ja joka on ennen huhtikuun 1 päivää 1984 suorittanut koneenhoitajankirja A:n tai B:n saamiseksi vaadittavan kuulustelun, saa kuljettajankirja II:n välittömästi aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen voimaantultua.

5 §

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen 36 §:ssä vaaditulla riittävällä tottumuksella niihin tehtäviin, joihin kuljettajankirja II oikeuttaa, tarkoitetaan vähintään neljän kuukauden pituista meripalvelua kansi- tai koneosastolla tai yleistoimessa ennen kuljettaja-koneenhoitajakursin suorittamista.

Merenkulkuhallitus voi harkintansa mukaan hyväksyä meripalvelun sijaan muuta vastaavaa palvelua.

6 §

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen 2 §:n 18 kohdan säännöstä, jonka mukaan meripalvelua määriteltäessä lasketaan 20 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kalenterikuukautta, sovelletaan meripalveluun, joka on suoritettu 1 päivän huhtikuuta 1984 jälkeen.

Meripalvelu yleistoimessa jaetaan palveluun kansi- ja koneosastossa siten, että kolme neljäsosaa lasketaan palveluksi siinä osastossa, johon merimies on otettu toimeen, ja yksi neljäsosa palveluksi toisessa osastossa. Jos yleistoimihenkilö haluaa, että hänen palveluajansa jaetaan kansi- ja koneosaston työkokemukseksi muussa kuin edellä mainitussa suhteessa, hänen tulee esittää aluksen päällikön tai konepäällikön antama palvelutodistus, josta ilmenee, missä suhteessa hän on työskennellyt eri osastoissa.

7 §

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annetun asetuksen 17 ja 23 §:ssä säädetystä konepäällikköpätevyydestä voidaan myöntää erivapaus ainoastaan jo ammatissa toimivalle henkilölle tai vaadittavan koulutuksen saaneelle henkilölle vaadittavan meripalvelun hankkimista varten.

8 §

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annetun asetuksen 93 §:n 3 momenttia, sellaisena kuin se on 14 päivänä maaliskuuta 1986 annetussa asetuksessa, voidaan soveltaa ulkomaanliikenteen päällikköön ja konepäällikköön ainoastaan, mikäli kyseinen henkilö on toiminut ennen huhtikuun 1 päivää 1984 vähintään 12 kuukautta päällikkönä tai konepäällikkönä ulkomaanliikenteessä.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 1990

Liikenneministeri *Ilkka Kanerva*

Edellä 1 momentissa tarkoitettu erivapaus päällikölle tai konepäällikölle voidaan myöntää vain itämeren- tai lähiliikenteeseen ja ainoastaan enintään 1 600 brt:n alukseen.

9 §

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annettua asetusta sovelletaan uittotyöhön käytettävään alukseen ainoastaan, milloin tällaista alusta käytetään yleisellä kulukuväylällä suoritettaviin puutavaran tai muun materiaalin hinaus- tai työntötehtäviin. Kuorman kokoamisessa, siirtämisessä, sulattamisessa ja purkamisessa käytettävät alukset kuorman pudotuspaikalla, suluissa, siirtolaitoksissa tai tehdasvarastoissa samoin kuin irtouiton avustamiseen käytettävät alukset, matkahnaukseen käytettäviä aluksia lukuunottamatta, jäävät siten pääsääntöisesti asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Milloin syntyy erimielisyyttä siitä, sovelletaanko edellä mainittua asetusta yksittäiseen uittotyöhön käytettävään alukseen, ratkaisee asian, eri osapuolia kuultuaan, merenkulkuhallitus.

10 §

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991.

Tällä päätöksellä kumotaan kauppa- ja teollisuusministeriön 28 päivänä tammikuuta 1987 antama päätös aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annetun asetuksen soveltamisesta.

Apulaisosastopäällikkö Raimo Kurki